

ЛІТЕРАТУРА

1. Бабенко В. В. Основи теорії ймовірності і статистичні методи аналізу даних у психологічних і педагогічних експериментах / В. В. Бабенко. – Львів: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2009. – 184 с.
2. Гордеева Т. О. Базовые типы мотивации деятельности: потребностная модель / Т. О. Гордеева // Вестник Московского университета. Серия 14. Психология. – 2014. – № 3 – С. 63–78.
3. Ильин Е.П. Мотивация и мотивы. / Ильин Е. П. – СПб.: Питер, 2002. – 512 с.
4. Маркова А. К. Формирование мотивации учения / А. К. Маркова, Т. А. Матис, А. Б. Орлов. – М., 1990. – 212 с.
5. Мищенко Л.В. Теоретические и методологические проблемы системного исследования пологендерного развития индивидуальности детей младшего школьного возраста: монография / Л. В. Мищенко. – Москва-Берлин, 2015 – 422 с.
6. Райгородский Д. Я. Практическая психодиагностика: методики и тесты: учебное пособие / Д. Я. Райгородский. – Самара: Изд. дом «БАХРАХ-М», 2001. – 672 с.
7. Реан А. А. Психология и педагогика / А. А. Реан, Н. В. Бордовская, С. И. Розум – СПб. : Питер, 2002. – 432 с.
8. Тимошук С. В. Особливості формування навчальної мотивації студентів / С. В. Тимошук, О. І. Третяк // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка (80). – 2015. – С.64–68.
9. Ткаченко Н. С. Взаимосвязь стиля саморегуляции учебной деятельности студентов и их мотивации обучения в вузе / Н. С. Ткаченко // Молодой ученый. – 2012. – № 4. – С. 382–384.
10. Хекхаузен Х. Мотивация и деятельность. – 2-е изд. / Х. Хекхаузен. – СПб.: Питер; М.: Смысл, 2003. – 860 с.
11. Якунин В. А. Психология учебной деятельности студента / В. А. Якунин. – М.; СПб., 1994. – 140 с.

REFERENCES

1. Babenko V. V. Osnovy teorii ymovirnosti i statystychni metody analizu danykh u psykholohichnykh i pedahohichnykh eksperymentakh [Basic theory of probability and statistical methods of data analysis in psychological and pedagogical experiments] Lviv: Vydavnychy tsentr LNU imeni Ivana Franka, 2009, 184 p.
2. Hordeeva T. O. Bazovye typu motyvatsyy deiatelnosti: potrebnostnaia model [The basic types of incentive activities: requirement of a model]. Vestnyk Moskovskoho unyversyteta. Seryia 14. Psykholohyia. 2014, №3, p.p. 63–78.
3. Ylyn E.P., Y. E. Pavlovych Motyvatsyia i motyvvy. [Motivation and motives]. SPb.: Pyter, 2002, 512 p.
4. Markova A. K., Matys T. A., Orlov A. B. Formyrovanye motyvatsyy uchenyia [Formation of motivation of the doctrine]. M., 1990, 212 p.
5. Myshchenko L.V. Teoretycheskye y metodolohycheskye problemy sisyemnoho yssledovanyia polohendernoho razvytyia yndyvudualnosti detei mladsheho shkolnoho vozrasta: [Theoretical and methodological problems of research sisiemnogo pologendernogo personality development of children of primary school age] [Monohrafyia]. Moskva-Berlyn, 2015, 422 p.
6. Raihorodskiy D.Ia. Praktycheskaia psykhhodiahnostyka Metodyky i testy [Practical psihodiagnostika techniques and tests.]. Uchebnoe posobyе. Samara: Yzdatelskyi dom «BAKhRAKh-M», 2001, 672 p.
7. Rean A.A. , Bordovskaia N.V., Rozum S.Y. Psykholohyia i pedahohyka [Psychology and pedagogy]. SPb : Pyter, 2002, 432 p.
8. Tymoshuk, S. V. Tretiak, O. I. Osoblyvosti formuvannia navchalnoi motyvatsii studentiv [Features forming learning motivation of students]. Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho univrsytetu imeni Ivana Franka (80). 2015, p.p. 64–68.
9. Tkachenko N. S. Vzaymosviaz styliа samorehuliatsyy uchebnoi deiatelnosti studentov y ykikh motyvatsyy obuchenyia v vuze [The relationship style of self-educational activity of students and their learning motivation in high school]. Molodoi uchenyi, 2012, № 4, p.p. 382–384.
10. Khekkhauzen Kh. Motyvatsyia i deiatelnost [Motivation and activities]. 2-e yzd.. SPb.:Pyter, M. Smysl, 2003, 860 p.
11. Iakunyn V.A. Psykholohyia uchebnoi deiatelnosti studenta [Psychology student learning activitie]. M.,SPb. 1994, 140 p.

УДК 371.134

А. В. ШУЛЬГА

shulga.alna@rambler.ru

аспірант,

Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича

КОМПОНЕНТИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО РОБОТИ З БАТЬКАМИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ІЗ НЕПОВНИХ СІМЕЙ

Відзначено, що важливим аспектом у роботі вчителя з сім'єю учня є надання кваліфікованої допомоги батькам молодших школярів з неповних сімей, що можливо за умови спеціальної професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи. Обґрунтовано, що результат професійної підготовки стосовно цього – це готовність майбутнього вчителя початкової школи до роботи з батьками молодших школярів з неповних сімей, яка є інтегральною характеристикою особистості майбутнього вчителя, зумовленою теоретичними знаннями і володінням професійними практичними вміннями та навичками, розвиненими психологічно-особистісними якостями. Показано, що зі змісту готовності випливають структурні компоненти готовності майбутнього вчителя початкової школи до роботи з батьками молодших школярів з неповних сімей: особистісний, когнітивний, практичний.

Ключові слова: підготовка, готовність, компоненти підготовки, компоненти готовності, робота з батьками, неповні сім'ї.

А. В. ШУЛЬГА

shulga.alna@rambler.ru

аспірант,

Черновицкий национальный университет им. Ю. Федьковича

КОМПОНЕНТЫ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ К РАБОТЕ С РОДИТЕЛЯМИ МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ ИЗ НЕПОЛНЫХ СЕМЕЙ

Отмечено, что важным аспектом в работе учителя с семьей ученика является оказание квалифицированной помощи родителям младших школьников из неполных семей, что возможно при условии специальной профессиональной подготовки будущих учителей начальной школы. Обосновано, что результат профессиональной подготовки – это готовность будущего учителя начальной школы к работе с родителями младших школьников из неполных семей, которая является интегральной характеристикой личности будущего учителя, обусловленной теоретическими знаниями и владением профессиональными практическими умениями и навыками, развитыми психологически личностными качествами. Показано, что из содержания готовности следуют структурные компоненты готовности будущего учителя начальной школы к работе с родителями младших школьников из неполных семей: личностный, когнитивный, практический.

Ключевые слова: подготовка, готовность, компоненты подготовки, компоненты готовности, работа с родителями, неполные семьи.

A. SHULGA

shulga.alna@rambler.ru

Postgraduate student,

Chernivtsi Yu. Fedkovych National University

COMPONENTS OF FUTURE TEACHERS TRAINING TO WORK WITH PARENTS OF YOUNGER SCHOOLCHILDREN FROM INCOMPLETE FAMILIES

An important aspect in the work of the teacher with the student family is to provide expert assistance to parents of junior high school students from single-parent families that is possible due to the provided specialized training for future primary school teachers. The result of the training is reflected in the readiness of the future teacher of an elementary school to work with the parents of junior high school students from single-parent families, which is an integral characteristic of the person of the future teacher, due to the theoretical knowledge and practical possession of professional skills and abilities, development of psychological personality traits. It is described that the readiness contents influences the content of the structural components of readiness of the future teacher of an elementary school to work with the parents of junior high school students from single-parent families: personality, cognitive, practical.

Keywords: preparation, readiness, components, preparation of ingredients, components availability, work with parents, single-parent families.

Неповна сім'я є важливим суб'єктом у роботі вчителя з батьками молодших школярів, а це вимагає від педагога знання специфіки такого типу сім'ї, особливостей взаємодії із неповними сім'ями. Ефективність здійснення вчителем вказаної роботи залежить від фахової підготовки вчителя, яка закладається під час навчання у вищому навчальному закладі (ВНЗ). У процесі професійної підготовки майбутніх учителів готують до роботи з сім'ями школярів, однак спеціальна підготовка до роботи з батьками молодших школярів із неповних сімей не проводиться.

У вивченні проблеми підготовки майбутніх учителів до роботи з батьками молодших школярів з неповних сімей вважаємо за необхідне визначити структурні компоненти досліджуваної підготовки. Підготовка майбутніх педагогів початкової школи до вказаної роботи – це цілісний, складний багатокомпонентний процес оволодіння студентами спеціальними знаннями, уміннями, навичками, практичним досвідом стосовно роботи з батьками молодших школярів із неповних сімей. У дослідженні ми розглядаємо одним з результатів професійної підготовки майбутнього вчителя початкової школи його готовність до роботи з батьками молодших школярів з неповних сімей. Під цією готовністю розуміємо якісну інтегральну характеристику особистості майбутнього вчителя, зумовлену теоретичними знаннями та володіння професійними практичними уміннями й навичками, розвиненими особистісними якостями, що впливають на результативність роботи з батьками молодших школярів з неповних сімей. При вивченні окресленої проблеми наголошуємо на виокремленні компонентів готовності до вказаного виду професійної діяльності.

Мета статті полягає у визначенні та розкритті сутності компонентів підготовки майбутніх учителів початкової школи до роботи з батьками молодших школярів з неповних сімей.

Вивчаючи думки вчених стосовно виокремлення складових готовності до різних видів педагогічної діяльності, ми зіткнулися з розмаїттям думок у цій проблемі. У зв'язку з цим для кращого розуміння важливості кожного компонента подаємо характеристику окремих підходів щодо визначення компонентів готовності до різних напрямів педагогічної діяльності:

– у структурі готовності майбутнього фахівця до певних видів діяльності деякі науковці визначають мотиваційний (усвідомлення потреб, інтересів, вимог колективу, суспільства), орієнтаційний (усвідомлення цілей, осмислення та оцінка умов здійснення дії, актуалізація досвіду), операційний (визначення найоптимальніших способів вирішення завдань), вольовий (мобілізація сил щодо завдань та умов праці, самоконтроль, самонавіювання), оцінний (оцінка співвідношення власних можливостей, рівня домагань і ступеня досягнення результату) компоненти;

– у складі готовності студентів до педагогічної діяльності називаються наступні компоненти: мотиваційний (потреба, інтерес, мотиви), орієнтаційно-пізнавально-оцінний (знання змісту професії, вимог фаху, способів вирішення професійно-педагогічних завдань), емоційно-вольовий (відповідальність, самоконтроль), операційно-дієвий (професійні знання, уміння, навички та професійно значущі властивості особистості), установочно-поведінковий (сумлінне виконання праці);

– готовність майбутніх вчителів початкової школи до керівництва О.Л. Шквир вивчає через призму таких її компонентів: цільовий (стратегічні, тактичні та оперативні цілі підготовки), мотиваційний (спонукальні чинники розвитку емоційно-ціннісної сфери особистості педагога), змістовий (соціально-педагогічні, психолого-педагогічні та методичні знання щодо роботи у початковій школі), діяльнісно-операційний (засоби, форми і методи навчання), контрольно-оцінний (самостійність вчителя, оцінювання та самооцінювання) [6, с. 11];

– у структурі соціально орієнтованої підготовки майбутніх учителів початкової школи до роботи з батьками Т. І. Шанскова вбачає такі компоненти готовності до цього виду діяльності: цільовий (потреба, інтерес), ціннісно-мотиваційний (соціальні, навчально-пізнавальні та професійні мотиви), змістово-процесуальний (загальнопедагогічні, етнопедагогічні та соціально-педагогічні знання в роботі з батьками учнів), операційно-діяльнісний (соціально-педагогічні уміння щодо роботи з батьками учнів), оцінно-результативний (самостійна соціально-педагогічної діяльності вчителя початкової школи з батьками та її оцінювання) [5, с. 15];

– готовність студентів до роботи з батьками молодших школярів С. М. Корнієнко розглядає як комплекс компонентів: мотиваційний (мотиви включення в роботу з батьками); змістовий (спеціальні знання, гностичні, організаторські, конструктивні, комунікативні та

інформаційні вміння та навички), процесуально-діяльнісний (практична робота з батьками молодших школярів) [4, с. 124];

О. А. Буздуган у дослідженні готовності майбутнього вчителя до педагогічної взаємодії з батьками учнів визначає наступні компоненти: інтелектуально-когнітивний (уявлення щодо забезпечення готовності до взаємодії), ціннісно-мотиваційний (позитивне ставлення, інтерес, усвідомлення значення взаємодії), операційно-діяльнісний (професійно-педагогічні уміння та навички взаємодії вчителя з батьками учнів) [2, с. 171–172]; серед компонентів готовності майбутніх учителів до роботи з сім'єю учня Н. А. Бугасць називає мотиваційний (позитивна мотивація до роботи з сім'єю, усвідомлення її мети, позитивне ставлення до такої роботи), гностичний (професійно-педагогічні знання про роботу з сім'єю) і процесуально-діяльнісний (професійно-педагогічні уміння роботи із сім'єю учня) [1, с. 162]; у структурі готовності педагога до роботи з неблагополучними сім'ями Т. Г. Жаровцева виокремлює когнітивний (система знань), методичний (професійні вміння), аксіологічний (ціннісне ставлення до сім'ї та до взаємодії з нею) і мотиваційний (мотивація та усвідомлення необхідності своєї роботи) компоненти [3, с. 231–233].

Отже, бачимо, що вчені називають різні компоненти готовності до того чи іншого виду педагогічної діяльності. Разом з тим помічаємо головну особливість: як би не називався структурний елемент готовності – всі вони зводяться до таких критеріїв:

- володіння теоретичними знаннями з педагогіки (відображений у змістовому, змістово-процесуальному, когнітивному, гностичному або теоретичному компонентах);
- оперування практичним вміннями та навичками професійної діяльності (діяльнісно-операційний, процесуально-діяльнісний, методичний, практичний компоненти);
- наявність стійкого інтересу, потреби, цінностей особистості майбутнього фахівця (ціннісний, мотиваційний, мотиваційно-ціннісний, цільовий компоненти);
- здатність вчителя до самооцінки та самоконтролю (оціночний, контрольо-оцінний, рефлексивний компоненти);
- сформованість емоційно-вольової сфери особистості (емоційний, вольовий, емоційно-вольовий компоненти).

У структурі педагогічної готовності до роботи з батьками молодших школярів з неповних сімей виділяємо три взаємозумовлені компоненти: особистісний (включатиме в себе сформовані особистісні якості: мотиваційно-ціннісна сфера особистості, особливості емоційно-вольової сфери, здатність до рефлексії), когнітивний (сукупність спеціальних знань про неповну сім'ю та роботу з нею), практичний (вміння та навички практичного здійснення успішної роботи з батьками молодших школярів з неповних сімей). Загальна готовність до роботи з батьками молодших школярів з неповних сімей передбачає сформованість усіх її компонентів.

Розглянемо детальніше основні складові готовності майбутнього вчителя початкової школи до роботи з батьками молодших школярів з неповних сімей.

Особистісний компонент професійно-педагогічної готовності до роботи з батьками молодших школярів з неповних сімей полягає у сформованості наступних особистісно-психологічних складових: мотиваційно-ціннісної та емоційно-вольової сфер особистості, рефлексивної здатності майбутнього вчителя початкової школи.

Сформованість мотиваційно-ціннісної сфери готовності майбутнього вчителя до роботи з неповною сім'єю школяра зумовлений потребою в осмисленні цілей, завдань, змісту педагогічної діяльності, і відповідальним ставленням до різноманіття її конкретних видів, зокрема до роботи з батьками молодших школярів з неповних сімей.

Мотиваційно-ціннісна складова особистісної готовності проявляється через: інтерес до роботи з батьками молодших школярів з неповних сімей; усвідомлення цінності цього виду педагогічної діяльності і потреба у здійсненні роботи з батьками молодших школярів з неповних сімей; ставлення до власної діяльності і її суб'єктів; прагнення отримати необхідні знання і вміння для роботи з батьками молодших школярів з неповних сімей; потреба займатися дослідницькою та науково-методичною роботою з проблеми; бажання домогтися успіху; прийняття творчого характеру зазначеного виду діяльності і цінності професійного самовдосконалення.

Врахування сформованості емоційно-вольової сфери особистості майбутнього вчителя зумовлено розумінням ролі і значенням емоційно-вольового регулювання в будь-якій діяльності, в т. ч. педагогічній. В емоційних процесах педагога своєрідно відображаються умови і завдання його

діяльності, проявляється його ставлення до них. Емоції впливають на перебіг навчальної праці. Регулююча роль емоцій в процесі навчання зростає, якщо вони не тільки супроводжують навчально-пізнавальну діяльність студентів, а й передують їй. Таким чином, емоції залежать від діяльності і мають на неї вплив, а за допомогою волевого зусилля реалізується будь-яка діяльність, особливо в ускладнених умовах. Готовність особистості зустрічати перешкоди свідомою мобілізацією власних волевих зусиль, свідомим спонуканням до перетворюючої активності визначає успіх діяльності.

Зазначена сфера визначається захопленістю педагогічною діяльністю і відповідальністю за роботу з неповною сім'єю молодшого школяра, наполегливістю в організації такої взаємодії і впевненістю в успіху діяльності, тобто в можливості досягнення бажаних, позитивних її результатів, а також задоволеністю кожним видом педагогічної діяльності, розумінням престижності умінь будувати взаємодію з батьками учнів з неповних сімей, прагненням подолати перешкоди на шляху досягнення мети.

Рефлексивні процеси пронизують всі сфери професійної діяльності вчителя, отже, необхідно формування готовності до педагогічної рефлексії у студентів в процесі навчання у вищій школі. У цьому контексті і зосереджено увагу на такому елементі готовності майбутнього педагога до роботи з батьками молодших школярів з неповних сімей як рефлексія.

Готовність до педагогічної рефлексії є системною, соціально-психологічною якістю особистості вчителя, що виникає як результат «накладання» діяльності на структуру особистості і відображає специфіку розуміння і виконання ним своєї соціально-професійної ролі, ставлення до педагогічної праці.

Зміст рефлексії особистісного компонента готовності майбутнього вчителя можна визначити як здатність педагога до: саморефлексії (осмислення уявлень про себе, учнів з неповних сімей та їх батьків, інших суб'єктів спілкування і діяльності); взаєморефлексії (вміння сприймати й оцінювати інших та себе у ставленні з іншими учасниками комунікації); рефлексії педагогічної взаємодії з батьками учнів із неповних сімей.

Рефлексія є фактором професійного саморозвитку особистості, тож ініціювання у майбутнього вчителя педагогічної рефлексії шляхом аналізу ситуацій взаємодії з неповною сім'єю школяра і, відчуваючи при цьому труднощі, актуалізує особистісний сенс здійснюваної діяльності. Тому рефлексивний компонент особистісної готовності в загальній структурі готовності майбутнього вчителя до взаємодії з неповною сім'єю є системоутворюючим.

Зміст когнітивного компонента професійно-педагогічної готовності до роботи з батьками молодших школярів з неповних сімей становлять набуті теоретичні знання в процесі фахової підготовки. Засвоєння знань визначає теоретичну підготовку. Знання в області сімейної педагогіки, психології сімейних відносин, кращих традицій народної педагогіки, технології педагогічного спілкування і вирішення конфліктів, технології організації масової, групової та індивідуальної роботи вчителя з сім'ями учнів з неповних сімей з урахуванням накопиченого в цій галузі педагогічного досвіду є необхідною умовою для подальшого вироблення «знань в дії», тобто умінь і навичок – головного критерію професійної підготовки, бо від рівня їх сформованості залежить успішність всієї педагогічної діяльності.

Практичний компонент професійно-педагогічної готовності майбутнього вчителя початкової школи до роботи з батьками молодших школярів з неповних сімей полягає у сформованості умінь і навичок організації такої роботи. Така готовність вимагає як загальнопедагогічних (вміння педагогічно мислити і діяти, вирішувати педагогічні завдання різного класу, типу і рівня складності), так і конкретних умінь, покликаних забезпечити інструментування діяльності і створити у майбутнього вчителя установку не тільки на усвідомлення свого способу вирішення проблем роботи з неповною сім'єю молодшого школяра, а й на критичне ставлення до нього.

До таких умінь ми відносимо:

- гностичні – вміння цілеспрямованого соціально-педагогічного вивчення неповної сім'ї і системи внутрішньосімейних стосунків, оцінювати типовість тих чи інших характерних проявів дефіциту виховання, виявляти, аналізувати і використовувати позитивний батьківський досвід виховання дітей у неповній сім'ї;

- прогностичні – вміння прогнозувати позитивні тенденції розвитку особистості дитини в неповній сім'ї, моделювати виховні ситуації з урахуванням діагностики такої сім'ї, регулювати педагогічно доцільні взаємини в системі всередині і позасімейних відносин;
- комунікативні – вміння співпрацювати з батьками і дітьми з неповної сім'ї на довірливій основі, бути тактовним і коректним в спілкуванні з дорослими і дітьми, спиратися на позитивний досвід сімейного виховання;
- організаторські – вміння виявляти інтереси і потреби неповних сімей в різній діяльності, використовувати різноманітні позитивні типи взаємодії з неповною сім'єю і опосередковані способи впливу на неї, залучати фахівців до надання допомоги неповній сім'ї;
- креативні – вміння використовувати індивідуальні особливості і здібності в процесі творчого вирішення завдань з організації взаємодії з неповною сім'єю школяра;
- рефлексивні – вміння в ході практичної діяльності адекватно розуміти і регулювати поведінку всіх суб'єктів взаємодії, конструювати і проектувати взаємодію (способи, форми) з урахуванням особливостей і можливостей конкретної неповної сім'ї, вміння самооцінки та самоаналізу майбутнім педагогом власної діяльності і самого себе як її суб'єкта;
- дослідні – вміння усвідомленого застосування педагогом отриманих знань про неповну сім'ю в процесі навчальної та дослідницької діяльності, організації та проведення наукової роботи з проблем неповної сім'ї та взаємодії з нею.

Отже, готовність майбутнього вчителя початкової школи до роботи з батьками молодших школярів з неповних сімей розглядаємо як якісну інтегральну характеристику особистості педагога, зумовлену теоретичними знаннями і володінням професійними практичними вміннями та навичками, розвиненими психологічно-особистісними якостями, що впливають на результативність роботи із вказаними батьками.

Структурними компонентами готовності майбутнього вчителя початкової школи до роботи з батьками молодших школярів з неповних сімей є:

- особистісний: наявність професійної потреби, інтересу щодо здійснення роботи з батьками молодших школярів з неповних сімей, стійкість емоційно-вольової сфери майбутнього педагога, його здатність до рефлексії;
- когнітивний: набуті знання в процесі професійної підготовки про особливості неповної сім'ї та роботи з нею;
- практичний: уміння та навички організації діяльності щодо роботи з батьками молодших школярів з неповних сімей.

Визначені компоненти слугуватимуть основою для дослідження стану підготовки студентів педагогічних факультетів ВНЗ до роботи з батьками молодших школярів з неповних сімей, зокрема визначення етапів формування готовності майбутніх учителів до такої роботи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бугаєць Н. А. Професійно-педагогічна підготовка майбутніх учителів до роботи з сім'єю учня: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Н. А. Бугаєць. – Харків, 2002. – 202 с.
2. Буздуган О. А. Підготовка майбутніх учителів початкових класів до педагогічної взаємодії з батьками учнів: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / О. А. Буздуган. – Одеса, 2013. – 213 с.
3. Жаровцева Т.Г. Теоретико-методичні засади підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти до роботи з неблагополучними сім'ями: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04 / Т. Г. Жаровцева. – Одеса, 2007. – 465с.
4. Корниенко С.М. Формирование профессионально-педагогической готовности студентов к работе с родителями младших школьников: дис ... канд. пед. наук: 13.00.01 / С. М. Корниенко. – К., 1983. – 186 с.
5. Шанскова Т. І. Соціально орієнтована підготовка майбутніх учителів початкової школи до роботи з батьками: автореф. дис ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Т. І. Шанскова. – К., 2002 – 22 с.
6. Шквир О. Л. Підготовка майбутніх учителів початкової школи до класного керівництва: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / О. Л. Шквир. – Житомир, 2004. – 20 с.

REFERENCES

1. Buhayets' N. A. Profesiyno-pedahohichna pidhotovka maybutnikh uchyteliv do roboty z sim'yeyu uchnya [Professional and pedagogical training of teachers to work with the student's family]. – Kh., 2002. – 202 p.
2. Buzduhan O. A. Pidhotovka maybutnikh uchyteliv pochatkovykh klasiv do pedahohichnoyi vzayemodiyi z bat'kamy uchniv [Training of primary school teachers for pedagogical interaction with parents]. – Odessa, 2013.

3. Zharovtseva T.H. Teoretyko-metodychni zasady pidhotovky maybutnikh fakhivtsiv doshkil'noyi osvity do roboty z neblahopoluchnyimi sim'yamy [Theoretical and methodological principles of training of future specialists of preschool education to work with unhappy families]. – Odesa, 2007. – 465p.
4. Kornienko S.M. Formirovanie professional'no-pedagogicheskoi gotovnosti studentov k rabote s roditelyami mladshikh shkol'nikov [Formation of is professional-pedagogical readiness of students to work with parents of younger schoolboys]. – Kiev, 1983. –186 p.
5. Shanskova T.I. Sotsial'no oriyentovana pidhotovka maybutnikh uchyteliv pochatkovoyi shkoly do roboty z bat'kamy [Socially oriented training of primary school teachers to work with parents.], K., 2002. – 22 p.
6. Shkvyr O. L. Pidhotovka maybutnikh uchyteliv pochatkovoyi shkoly do klasnoho kerivnytstva [Training of primary school teachers for classroom management]. – Zhytomyr, 2004. – 20 p.

УДК 371

Н. А. СЕНЬОВСЬКА

vnlcats@gmail.com

кандидат педагогічних наук, доцент,

Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка

ХУДОЖНІЙ ФІЛЬМ ЯК ЗАСІБ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-ПЕДАГОГІВ ПІД ЧАСУ ВИВЧЕННЯ КУРСУ «ПЕДАГОГІКА»

Проаналізовано можливості використання під час вивчення окремих тем курсу «Педагогіка» художніх кінострічок, що репрезентують цікаві аспекти життя школи та людських взаємин. Оскільки художні фільми є аудіовізуальними засобами навчання, то рекомендовано використовувати їх під час застосування відеометоду на лекційних, семінарських та лабораторних заняттях. У вказаному процесі реалізується зв'язок із позанавчальним життям студентів, активізується їхній життєвий досвід, розширюється кругозір та здійснюється виховання майбутніх педагогів. Вказано, що у фільмах майстерно зображені різні виховні й дидактичні проблеми, відтворені цікаві педагогічні ситуації. Відеометод сприяє реалізації принципів доступності, емоційності та наочності у навчанні. Обґрунтовано, що застосування високоякісних художніх фільмів активізує творче мислення, сприяє формуванню навичок аналізу й самоаналізу майбутніх учителів.

Ключові слова: художній фільм, відеометод, аудіовізуальні засоби навчання, підготовка майбутнього вчителя.

Н. А. СЕНЬОВСЬКАЯ

vnlcats@gmail.com

кандидат педагогических наук, доцент,

Тернопольский национальный педагогический университет им. В. Гнатюка

ХУДОЖЕСТВЕННЫЙ ФИЛЬМ КАК СРЕДСТВО ОБУЧЕНИЯ СТУДЕНТОВ-ПЕДАГОГОВ ПОД ВРЕМЕНИ ИЗУЧЕНИЯ КУРСА «ПЕДАГОГИКА»

Проанализированы возможности использования во время изучения отдельных тем курса «Педагогика» художественных кинолент, которые представляют интересные аспекты жизни школы и человеческих взаимоотношений. Поскольку художественные фильмы являются аудиовизуальными средствами учебы, то рекомендовано использовать их во время применения видеометода на лекционных, семинарских и лабораторных занятиях. В указанном процессе реализуется связь с буднями студентов, активизируется их жизненный опыт, расширяется кругозор и осуществляется воспитание будущих педагогов. Указано, что в фильмах мастерски изображены разные воспитательные и дидактические проблемы, воссозданные интересные педагогические ситуации. Видеометод способствует реализации принципов доступности, эмоциональности и наглядности в учебе. Обосновано, что применение высококачественных художественных фильмов активизирует творческое мышление, способствует формированию навыков анализа и самоанализа будущих учителей.